

BÒRD NA GÀIDHLIG

Coinneamh a' Bhùird-stiùiridh Air-loidhne Diluain 02/11/2020 bho 16.00 Seisean fosgailte		Board Meeting Online Monday 02/11/2020 from 16.00 Open session	
CLÀR-GNOTHAICH		CLÀR-GNOTHAICH	
1.0	CÙISEAN TÒISEACHAIDH IS GEÀRR-CHUNNTASAN	OPENING ITEMS & MINUTES	16.00-16.05
1.1	Fàilte bhon Chathraiche	Chair's Welcome	
1.2	Leisgeulan	Apologies	
1.3	A' nochdadh chom-pàirtean <i>Bu chòir do Bhuill com-pàirt ionmhasail no neo-ionmhasail a th' aca ann an cùis sam bith air am bithear a' beachdachadh a chlàradh, le bhith a' comharrachadh na puinge buntainnich agus an t-seòrsa com-pàirt a th' aca</i>	Declaration of interests <i>Members should declare any financial and non-financial interest they have in the items of business for consideration, identifying the relevant agenda item, and the nature of their interest</i>	
2.0	IARRTAS TAIC AIRGID	FUNDING APPLICATION	16.05-16.20
2.0	Airson Aontachadh Foghlam Alba <i>Steven Kellow, Oifigear Thabhartasan</i>	For Approval Education Scotland <i>Steven Kellow, Grants Officer</i>	
3.0	PRÌOMH CHOMHARRA COILEANAIDH	KEY PERFORMANCE INDICATORS	16.20-17.00
3.0	Airson Deasbad PCC <i>Shona Nicllinnein, Ceannard</i>	For Discussion KPIs <i>Shona MacLennan, Ceannard</i>	



A' freagairt ri	A' Bhòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	02/11/2020
Àite:	Air-loidhne
Nì a' Chlàir-ghnothaich	2.0

Tìotal a' Phàipeir	Iarrtas Taic-airgid	
Moladh do Bhuill	Ri aontachadh	
Neach labhairt:	Steven Kellow	
Cùrsa Riaghlachais airson na h-Aithris	Ceann-latha na Coinneimh	Seòrsachadh na h-Aithris
Sgioba-stiùiridh	13/08/2020	Ri aontachadh
A' Chomataidh Poileasaidh is Goireasan	24/8/2020	Ri aontachadh
Pàipear-taice air a cheangal ris	Chan eil	
1.0	Adhbhar	
1.1	A' sireadh aonta bhon a' Bhòrd-stiùiridh airson taic-airgid a chumail ri phròiseact aig ìre thairis air £40,000.	
2.0	Cùl-fhiosrachadh	
2.1	Chaidh aontachadh leis an Sgioba Stiùiridh aig a' choinneamh air 13 Lùnastal 2020 gus iarrtas taic-airgid Foghlam Alba a moladh dhan Bhòrd-stiùiridh.	
2.2	Chaidh aontachadh leis a' Chomataidh Poileasaidh is Goireasan aig a' choinneamh air 24 Lùnsatal 2020 gus an iarrtas a' moladh dhan Bhòrd-stiùiridh.	
2.3	Cha deach an iarrtas Foghlam Alba a' moladh dhan Bhòrd-stiùiridh air 23 Sultain 2020 air sgath neo-làthaireachd luchd-obrach.	
2.4	Leis gun robhar ag amas gun dèidheadh an iarrtas seo a' moladh dha coinneamh a' Bhòrd-stiùiridh air 23 Sultain, ach cha deach air sgath neo-làthaireachd luchd-obrach, thathar sireadh aonta a' Bhòrd-stiùiridh air an iarrtas fo sgèith an t-seann Sgeama Ùghdarras Tiomnaichte.	
3.0	Prìomh Aithris/Fiosrachadh	
3.1	Leis an iarrtas seo tha Foghlam Alba airson Oifigear Foghlaim Gàidhlig Àrd-Sgoile fhadadh gus taic a chumail ri iomairtean foghlam tro mheadhan na Gàidhlig air feadh na dùthcha, gu h-àraidh aig ìre na h-Àrd-sgoile.	
3.2	Bidh an dreuchd seo a' cur gu mòr ri iomairtean gus foghlam Gàidhlig a leudachadh no stèidheachadh air feadh na dùthcha, ag amas air taic a chumail ri ceannardan-sgoile is oifigearan ùghdarrasan ionadail gu sònraichte ann a bhith a' cur an gnìomh Stiùireadh Reachdail air Foghlam Gàidhlig.	

3.3	Thathar an dùil cuideachd gum bi an t-oifigear a’ brosnachadh cothroman do sgoiltean a bhith a’ toirt cothroman do sgoilearan agus Gàidhlig a chleachdadh taobh a-muigh na sgoile, le bhith a’ togail dàimhean le buidhnean Gàidhlig leithid Fèisean nan Gàidheal is Comunn na Gàidhlig.												
3.4	Thathar a’ sùileachadh gum bi an neach a gheibh an dreuchd na ceannard-sgoile, no ceannard-roinne a tha air a bhith a’ teagasg tro mheadhan na Gàidhlig – gus an urrainn dhaibh a bhith ag obair aig àrd-ìre.												
3.5	Tha Foghlam Alba an dùil gun e dreuchd dà-bhliadhna a bhios ann sa chiad dol-a-mach, ach leis a’ mholadh seo tha oifigearan a’ Bhùird a’ moladh taic a chumail ri seo airson a’ chiad bhliadhna a-mhàin aig an ìre seo gus adhartas agus èifeachdas a mheasadh.												
3.6	Bidh am pròiseact a’ cosg £80,700 airson a’ chiad bhliadhna, agus Foghlam Alba air £56,112.40 iarraidh, is oifigearan a’ moladh £50,000 a thabhann dhaibh.												
3.7	Tha oifigearan a’ Bhùird den bheachd gu bheil deagh chothrom an seo gus leasachadh a thoirt air an roinn seo is gum bi Foghlam Alba ag àbhaisteachadh na h-obrach seo thairis air na bliadhnaichean a tha romhainn. Tha còmhraidhean air a bhith ann leis a’ bhuidheann gus seo a dhearbhadh agus ma tha taic-airgid a bharrachd ann gum bi e aig ìre nas ìsle.												
4.0	Moladh												
	Aontachadh gus £50,000 a thabhann ri Foghlam Alba airson pròiseact “Oifigear Leasachadh Foghlaim”, le cumhaichean: <ul style="list-style-type: none"> • Gum bi an t-oifigear san dreuchd fileanta sa Ghàidhlig • Gum bi coinneamhan cunbhalach ann eadar an oifigear is Sgioba Foghlaim Bòrd na Gàidhlig 												
5.0	Prìomh Bhuidhean Ro-innleachdach												
5.1	Buidhean air Ionmhas												
5.1.1	Bhiodh na pàighidhean mar a leanas nan tèid aontachadh riutha (is maoineachadh gu leòr sa bhuidseat air a shon): <table border="1" data-bbox="295 1377 1385 1601"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th>Iomlan</th> <th>2020/21</th> <th>2021/22</th> <th>2022/23</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>102022 – GLAIF - Ionnsachadh</td> <td>Foghlam Alba Oifigear Leasachaidh Gàidhlig</td> <td>£50,000</td> <td>-</td> <td>£30,000 (Giblean 21) £10,000 (Dàmhair 21)</td> <td>£10,000 (Giblean 22)</td> </tr> </tbody> </table>			Iomlan	2020/21	2021/22	2022/23	102022 – GLAIF - Ionnsachadh	Foghlam Alba Oifigear Leasachaidh Gàidhlig	£50,000	-	£30,000 (Giblean 21) £10,000 (Dàmhair 21)	£10,000 (Giblean 22)
		Iomlan	2020/21	2021/22	2022/23								
102022 – GLAIF - Ionnsachadh	Foghlam Alba Oifigear Leasachaidh Gàidhlig	£50,000	-	£30,000 (Giblean 21) £10,000 (Dàmhair 21)	£10,000 (Giblean 22)								
5.1.2	Ma tha e comasach do dh’ Fhoghlam Alba tòiseachadh le bhith sireadh tagraichean airson na dreuchd seo na bu thràithe na bhathar an dùil, agus gu bheil ionmhais gu leòr aig a’ Bhùird, dh’ fhaodadh gun tèid a’ chiad phàigheadh taic-airgid den aonta seo a phàigheadh ann am bliadhna-ionmhais 2020/21.												
5.2	Buidhean air Luchd-obrach												
	Bidh an dreuchd seo a’ cur taic ri obair sgioba an fhoghlaim Bòrd na Gàidhlig, gu sònraichte an Oifigear Leasachaidh (Tidsearan), ann a bhith cur air adhart deagh chleachdadh ann am foghlam tro mheadhan na Gàidhlig.												

5.3	Buaidhean air Trèanadh																																				
	Cha bhith buaidh air trèanadh air luchd-obrach a' Bhùird.																																				
5.4	Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachadh agus Corporra																																				
	Bidh am pròiseact seo a' cur ri diofar amasan Plana Chorporra Bòrd na Gàidhlig mar a leanas:																																				
	Ionnsachadh na Gàidhlig																																				
5.4.1	"A' toirt comhairle seachad air poileasaidhean agus a' toirt stiùireadh don obair gus ro-innleachdan a dhealbh airson foghlam na Gàidhlig"																																				
5.4.2	"Ag obair còmhla ri buidhnean de phàrantan is buidhnean buntainneach gus fàs a thoirt air FtG"																																				
	A' cur air adhart na Gàidhlig																																				
5.4.3	"A' dèanamh cinnteach gum bi buaidh nas motha aig Planaichean Gàidhlig air cùisean agus a' toirt taic do dh'Ùghdarrasan Poblach gus sanasachd a dhèanamh air an obair a nì iad don Ghàidhlig"																																				
5.4.4	"Ag obair còmhla ri buidhnean foghlaim is leasachadh sgilean gus innse do dhaoine mun àite a th' aig a' Ghàidhlig ann an Alba, na cothroman obrach a gheibhear leis a' chànan agus na buannachdan a gheibh an luchd-labhairt bhon Ghàidhlig"																																				
5.5	Ceanglaichean ris an Fhrèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta																																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">AR N-ADHBHAR</th> <th colspan="2">AR LUACHAN</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2">Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmach agus in-ghabhalach</td> <td colspan="2">'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar slugh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach</td> </tr> <tr> <th colspan="4">AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA</th> </tr> <tr> <td>Còraichean daonna</td> <td><input type="checkbox"/></td> <td>Clann</td> <td><input checked="" type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>Cultar</td> <td><input checked="" type="checkbox"/></td> <td>Coimhearsnachdan</td> <td><input checked="" type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>Àrainneachd</td> <td><input type="checkbox"/></td> <td>Bochdainn</td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>Slàinte</td> <td><input type="checkbox"/></td> <td>Eadar-nàiseanta</td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td>Foghlam</td> <td><input checked="" type="checkbox"/></td> <td>Eaconamaidh</td> <td><input checked="" type="checkbox"/></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach</td> <td><input checked="" type="checkbox"/></td> </tr> </tbody> </table>	AR N-ADHBHAR		AR LUACHAN		Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmach agus in-ghabhalach		'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar slugh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach		AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA				Còraichean daonna	<input type="checkbox"/>	Clann	<input checked="" type="checkbox"/>	Cultar	<input checked="" type="checkbox"/>	Coimhearsnachdan	<input checked="" type="checkbox"/>	Àrainneachd	<input type="checkbox"/>	Bochdainn	<input type="checkbox"/>	Slàinte	<input type="checkbox"/>	Eadar-nàiseanta	<input type="checkbox"/>	Foghlam	<input checked="" type="checkbox"/>	Eaconamaidh	<input checked="" type="checkbox"/>	Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach			<input checked="" type="checkbox"/>
AR N-ADHBHAR		AR LUACHAN																																			
Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmach agus in-ghabhalach		'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar slugh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach																																			
AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA																																					
Còraichean daonna	<input type="checkbox"/>	Clann	<input checked="" type="checkbox"/>																																		
Cultar	<input checked="" type="checkbox"/>	Coimhearsnachdan	<input checked="" type="checkbox"/>																																		
Àrainneachd	<input type="checkbox"/>	Bochdainn	<input type="checkbox"/>																																		
Slàinte	<input type="checkbox"/>	Eadar-nàiseanta	<input type="checkbox"/>																																		
Foghlam	<input checked="" type="checkbox"/>	Eaconamaidh	<input checked="" type="checkbox"/>																																		
Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach			<input checked="" type="checkbox"/>																																		
5.6	Buaidhean air Cliù																																				
	Bidh am pròiseact seo a chur ri cliù a' bhuidheann ann an diofar dòighean, is am pròiseact a' cur taic gu sònraichte ri leasachadh foghlam tro mheadhan na Gàidhlig.																																				
5.6	Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd																																				
	Cha bhi buaidh air slàinte is sàbhailteachd.																																				
5.7	Buaidhean Laghail																																				
	Cha bhi buaidh laghail air a' bhuidheann.																																				
5.8	Buaidhean air Co-ionannas																																				
	Cha bhi buaidh air co-ionannas.																																				



A' freagairt ri	Am Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	02/11/2020
Àite:	Air-loidhne
Nì a' Chlàir-ghnothaich	3.0

Tìotal a' Phàipeir	Prìomh Chomharran Coileanaidh (PCC)	
Moladh do Bhuill	Ri Dheasbad	
Neach labhairt:	Shona C NicIllinnein	
Cùrsa Riaghlachais airson na h-Aithris	Ceann-latha na Coinneimh	Seòrsachadh na h-Aithris
-	-	-
Pàipear-taice air a cheangal ris	PT1 – Na Prìomh Chomharran Coileanaidh 20-21	
1.0	Adhbhar	
1.1	Tha buaidh air a bhith aig COVID-19 air a h-uile buidheann ann an Alba. Aig an ìre seo, tha fios ann nach bi e comasach do Bhòrd na Gàidhlig na PCC uile a choileanadh mar a bha an dùil. Bheir am pàipear cothrom do na buill beachdachadh air atharrachadh sam bith a tha iad den bheachd a bhiodh iomchaidh le amas gun till pàipear dhan bhòrd-stiùiridh san Dùbhlachd airson aontachadh.	
2.0	Cùl-fhiosrachadh	
2.1	Tha ceithir amasan corporra aig Bòrd na Gàidhlig. Gach bliadhna, sa Phlana Ghnìomh bhliadhnail bidh prìomh chomharran coileanaidh air an stèidheachadh gus adhartas a thomhas a dh'ionnsaigh nan amasan sin.	
2.2	Thèid clàr coileanadh a' Phlana Ghnìomh gu Comataidh Poileasaidh is Ghoireasan agus dhan Bhòrd-stiùiridh gach ràithe airson fiosrachadh a thoirt seachad air adhartas, cnapan-starra agus cothroman ùra a tha a' nochdadh. San dòigh seo, bidh am bòrd-stiùiridh a' dearbhadh a bheil adhartas air a bhith ann mar bu chòir.	
3.0	Prìomh Aithris/Fiosrachadh	
3.1	On a thòisich glasadh-sluaigh dìreach ron bhliadhna ionmhais ùr, tha buaidh air a bhith air tòrr a tha BnG a' dèanamh. A bharrachd air sin, tha buaidh air a bhith air na buidhnean is na pròiseactan a tha BnG a' maoineachadh gus na h-amasan corporra a choileanadh.	
3.2	Tha e soilleir a-nise nach bi e comasach dhan bhuidhinn cuid de na PCC a choileanadh mar a bha an dùil nuair a chaidh am Plana Ghnìomh a sgrìobhadh no nach bi e comasach cuid dhiubh an libhrigeadh idir.	
3.3	'S e PCC 3 am PCC as buailtiche a bhith doirbh leis nach eil buidhnean tràth-bhliadhnachan a choinneachadh. 'S e PCC 10 am PCC far a bheil buaidh COVID air a bhith taiceil leis nach eil oifigearan no buill a' siubhal agus nach bi iad airson mìosan ri thighinn.	
4.0	Moladh	

4.1	Gum bi am Bòrd-stiùiridh a' deasbad nam PCC agus nan cothroman a tha air ainmeachadh gus stiùir a thoirt dhan sgioba air prìomhachasan.			
5.0	Prìomh Bhuidhean Ro-innleachdach			
5.1	Buidhean air Ionmhas			
	Tha buaidh air a bhith aig COVID air ionmhas na buidhne; an dà chuid leis nach deach airgead a chosg mar a bha an dùil; agus gun deach maoin shònraichte a stèidheachadh gus taic a chumail ri buidhnean tro àm ChCOVID.			
5.2	Buidhean air Luchd-obrach			
	Tha buaidh air a bhith air an luchd-obrach a thaobh obair àbhaisteach agus dòighean ùra a lorg gus na h-amasan is gnìomhan a libhrigeadh. Bidh atharrachaidhean eile fhathast ri thighinn agus tha sin a' ciallachadh gur feum an sgioba a bhith deiseil is deònach rudan eadar-dhealaichte a dhèanamh.			
5.3	Buidhean air Trèanadh			
	Chan eil buaidh dìreach air trèanadh sa phàipear seo ach dh'fhaodadh gum biodh cuid de na h-atharrachaidhean a' ciallachadh gum biodh feumalachdan trèanaidh a' nochdadh.			
5.4	Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachdach agus Corporra			
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gum bi barrachd dhaoine a' cleachdadh Gàidhlig agus a' faotainn bhuannachdan bhon chànan nan obair, aig an taigh agus sna coimhearsnachdan aca 2. Gum bi barrachd cothroman ann do dhaoine aig aois sam bith na sgìlean Gàidhlig aca a thoirt air adhart agus gum bi e nas fhasa dhaibh na cothroman sin a ghabhail 3. Gum bi barrachd dhaoine ann an Alba taiceil is bàidheil do chànan is cultar na Gàidhlig 4. Gun cùm Bòrd na Gàidhlig air a' leasachadh nan dòighean-obrach aige 			
5.5	Ceanglaichean ris an Fhrèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta			
	AR N-ADHBHAR		AR LUACHAN	
	Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachail le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach		'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar slugh le coibhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach	
	AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA			
	Còraichean daonna	<input type="checkbox"/>	Clann is òigridh	<input type="checkbox"/>
	Cultar	<input type="checkbox"/>	Coimhearsnachdan	<input type="checkbox"/>
	Àrainneachd	<input type="checkbox"/>	Bochdainn	<input type="checkbox"/>
	Slàinte	<input type="checkbox"/>	Eadar-nàiseanta	<input type="checkbox"/>
	Foghlam	<input type="checkbox"/>	Eaconamaidh	<input type="checkbox"/>
	Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach	<input type="checkbox"/>		
5.6	Buidhean air Cliù			
	Bidh coileanadh nam PCC mar aon dòigh mheasaidh air cho math 's a tha a' bhuidheann ag obair; is ma tha fios ann nach bi e comasach cuid de na PCC a choileanadh, tha e iomchaidh a bhith a' deasbad dè bu chòir a bhith a' tachairt mun deidhinn.			
5.7	Buidhean air Slàinte is Sàbhailteachd			
	n/a			
5.8	Buidhean Laghail			
	n/a.			

5.9	Buidhean air Co-ionannas
	N/a

Prìomh Chomharra Coileanadh 20-21

1. Gum bi barrachd dhaoine a' cleachdadh Gàidhlig agus a' faotainn bhuannachdan bhon chànan nan obair, aig an taigh agus sna coimhearsnachdan aca

PCC	Targaid	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/2021
			Dearg/Orainds/ Uaine	
PCC 1 Barrachd chothrom an do dhaoine an sgilean Gàidhlig a chur gu feum	Tuigse nas fheàrr air na cnapan-starra a tha ann am measg fhileantach ann a bhith a' cleachdadh na Gàidhlig sna h-Eileanan Siar	Chuir Bòrd na Gàidhlig coimisean rannsachaidh air dòigh ann an co-bhonn ri Oilthigh Ghlaschu agus Oilthigh Dhùn Èideann gus coimhead air na cnapan-starra a th' ann am measg luchd-labhairt na Gàidhlig le bhith a' bruidhinn Gàidhlig ri chèile. Thòisich a' phròiseact mar a bhatas an dùil ach ri linn COVID-19 tha am pròiseact seo air a thighinn gu stad. Thathas an dùil gun tòisich e a-rithist nuair a bhios cùisean nas sàbhailte. Le cùisean COVID-19 anns na h-Eileanan Siar a' dol suas, tha cunnart ann nach bi e comasach crìoch a chur air a' phròiseact seo sa ghèarr-ùine.		
	Barrachd cleachdaidh den Ghàidhlig ann an coimhearsnachdan air feadh Alba	Tha Bòrd na Gàidhlig a' cumail taic ri pròiseactan ann an coimhearsnachdan air feadh Alba a bhios a' cur air adhart cleachdadh na Gàidhlig. Gu ruige seo ann am bliadhna ionmhais 20-21 tha sinn a' cumail taic ris na leanas:- <ul style="list-style-type: none"> - 18 pròiseactan Colmcille - 47 pròiseactan GLAIF - 74 pròiseactan Taic Freumhan Coimhearsnachd (TFC) - 46 tabhartasan foghlaim - 23 buidhnean tràth-bhliadhnaichean - 39 pròiseactan ri linn COVID-19 - 13 prìomh bhuidhnean libhrigidh - 20 pròiseactan "Eile" nach eil tighinn fo sgèith nan sgeamaichean gu h-àrd 280 pròiseactan uile-gu-lèir a bhios a' cur air adhart cleachdadh na Gàidhlig ann an coimhearsnachdan air feadh Alba. Cuideachd, tha Bòrd na Gàidhlig ag obair le 68 ùghdarrasan poblach aig a bheil planaichean Gàidhlig reachdail aontaichte no a tha ag obair a dh'ionnsaigh fear a chruthachadh. Tha na buidhnean seo ag obair ann an coimhearsnachdan air feadh Alba.		

PCC 2: Bidh barrachd dhaoine ag aontachadh leis an abairt “Tha a’ Ghàidhlig a’ dèanamh diofar nam bheatha”	Comharrachadh àireamh bhun-loidhne de dhaoine a tha ag aithris gu bheil buaidhean deimhinneach ann mar thoradh air cleachdadh na Gàidhlig	Tha an obair seo stèidhichte air an fhiosrachadh a bhios anns na h-aithisgean adhartais agus deireannach a chuireas buidhnean gu Bòrd na Gàidhlig. Tha an obair seo a’ dol air adhart beag air bheag agus mar bu chòir.		
	Fianais gu bheil barrachd chothroman do dh’òigridh a bhith ag inntrigeadh margaidh na h-obrach, far a bheil iad a’ cur an cuid sgilean Gàidhlig gu feum	Tha còmhraidhean a’ dol air adhart le Leasachadh Sgilean na h-Alba, Iomairt na Gàidhealtachd ’s nan Eilean agus Comhairle nan Eilean Siar agus fàs a thoirt air cothroman preantasachd a dhèanamh tro mheadhan na Gàidhlig no far am bi cothrom aig daoine òga na sgilean Gàidhlig aca a chur gu feum anns an àite-obrach. Ghabh 4 daoine òga pàirt anns an sgeama grèis gnìomhachas aig Comhairle nan Eilean Siar le taic-airgid bho Bhòrd na Gàidhlig thairis air mìosan an t-samhraidh, a dh’ aindeoin nan duilgheadasan a bh’ ann ri linn COVID-19.		

Cothroman Ùra

Dè na gnìomhan eile a dh’fhaodadh cuideachadh le adhartas leis an lèirsinn?

Tha na h-àireamhan dhaoine a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig air-loidhne fhathast a’ fàs gu sònraichte tro Duolingo agus tro LearnGaelic.scot. Tha e cudromach gu bheil sinn a’ gabhail a’ chothruim seo a) gus fàs a thoirt air àireamhan luchd-cleachdaidh na Gàidhlig anns na bliadhnaichean ri teachd b) gus taic airson na Gàidhlig ann an Alba a leudachadh agus c) gus am bi a’ mhargaid airson seirbheisean Gàidhlig nas motha.

Tha barrachd dhaoine ag obair bhon taigh a-nis agus bidh an suidheachadh seo a’ leantainn air adhart airson nam mìosan ri thighinn. Tha cothroman ann le seo a) nach bi daoine le sgilean Gàidhlig a’ gluasad air falbh bho choimhearsnachdan Gàidhlig agus b) gum bi cothrom aig daoine le sgilean Gàidhlig gluasad gu coimhearsnachdan Gàidhlig.

Le barrachd dhaoine nas sgileil a thaobh a bhith coinneachadh ri daoine eile air-loidhne mar eisimpleir tro Zoom mar a bha iad, tha cothrom ann gum bi comasan aig barrachd dhaoine pàirt a gabhail ann an tachartasan Gàidhlig air-loidhne thairis air na mìosan ri thighinn.

2. Gum bi barrachd cothroman ann do dhaoine aig aois sam bith na sgilean Gàidhlig aca a thoirt air adhart agus gum bi e nas fhasa dhaibh na cothroman sin a ghabhail

<p>PCC 3 Barrachd clann a' gabhail pàirt ann an seiseanan tràth-bhliadhnaichean <i>More children participating in early years' sessions</i></p>	<p>Meudachadh de 10% ann an dòighean-inntrigidh gu tràth-bhliadhnaichean (a' toirt a-steach Bookbug, Seiseanan nan Tràth-bhliadhnaichean, is msaa)</p>	<p>Tha Bòrd na Gàidhlig ann an conaltradh leis na buidhnean tràth-bhliadhnaichean agus Urras Leabhraichean na h-Alba gus dàta a chruinneachadh mu na seisean bookbug Gàidhlig a chaidh a lìbhrigeadh air-loidhne.</p> <p>Tha buidhnean tràth-bhliadhnaichean an-dràsta ag obair air dòighean lìbhrigidh eadar-dhealaichte le measgachadh de bhuidhnean a tha an dùil feuchainn ri coinneachadh aghaidh-ri-aghaidh a-rithist agus iadsan a tha an dùil cothroman air-loidhne a chruthachadh.</p> <p>Tha 12 buidhnean air ath-thòiseachadh air-loidhne no aghaidh-ri-aghaidh gu ruige seo (a' mhòr-chuid air loidhne).</p>		
	<p>Meudachadh de 10% ann an gabhail ri seiseanan tràtha le teaghlaichean</p>	<p>Beachdaichidh sinn gu cunbhalach air seo – ann an co-theacsa Covid-19 – tha coltas ann gum bi sinn ga mheasadh gach trì mìosan (a rèir dòighean-lìbhrigidh ath-leasaichte ri linn Covid-19).</p> <p>Leis mar a tha an Stiùireadh bho Riaghaltas na h-Alba a-nis air a ràdh gun urrainn do bhuidhnean neo-riaghlach ath-thòiseachadh, ma ghabhas iad ri bacaidhean, tha Bòrd na Gàidhlig ag obair gus stiùir is taic a thoirt do na buidhnean tràth-bhliadhnaichean. Tha e soilleir san Stiùireadh ge-tà gum bu chòir buidhnean fhathast a bhith a' beachdachadh air dòighean-obrach eadar-dhealaichte m.e. air-loidhne. Ma thilleas buidhnean, bidh cuideachd bacadh air rudan leithid: na h-àireamhan a tha ceadaichte a bhith a' frithealadh, àireamhan teaghlaichean a tha ceadaichte tighinn còmhla agus cur-seachadan a tha e ceadaichte lìbhrigeadh anns na seiseanan . Le sin, tha Bòrd na Gàidhlig air:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plana B iarraidh bho gach buidheann feuch dè ghabhas a choileanadh mura h-eil e comasach dhaibh tilleadh gus coinneachadh aghaidh ri aghaidh. • Dreach molaidhean a chruthachadh air dè dh'fhaodadh a bhith air an lìbhrigeadh a thèid a' sgaoleadh do gach buidheann a tha air maoinachadh sireadh bhuiainn 		

		<ul style="list-style-type: none"> A bhith sùbailte a thaobh ceann-là dùnaidh airson sgeama Tabhartasan Tràth-bhliadhnaichean, le fàilte air buidhnean a bhith a' cur iarrtas a-steach fhathast. A bhith ann an conaltradh le Comann nam Pàrant agus CORRA mun t-suidheachadh. 		
	Meudachadh de 10% ann an taic do dh'airich-chloinne is luchd-cùraim	<p>Le fòcas air airich-cloinne tha planaichean ann airson nan ath cheumannan.</p> <p>Chaidh conaltradh a dhèanamh leis a' bhuidhinn Scottish Childminding Association (SCMA), a' feitheamh air fiosrachadh a thighnn air ais bhuapa.</p>		
	Meudachadh ann an trèanadh is solar airson ionnsachadh air a' bhlàr a-muigh	Leis nach eil na buidhnean tràth-bhliadhnaichean a' coinneachadh an-dràsta, tha dàil ann a thaobh trèanadh air a' bhlàr a-muigh ach tha còmhraidhean a' leantainn le Stòrlann.		
	Measaidhean deimhinneach air seiseanan trèanaidh air an trusadh, air cnuasachadh orra, is air an cur an gnìomh	Adhartas le fòrmatan, gus a bhith deiseil airson cleachdadh nas èifeachdaiche nuair a thilleas sinn gu libhrigeadh nas àbhaistiche.		
PCC 4 Barrachd chothroman aig daoine an sgilean Gàidhlig a leasachadh <i>More opportunities for people to enhance their Gaelic skills</i>	Meudachadh ann an àireamh nan sgoilearan ann an FtG agus FLI	<p>Tha sinn an dùil gum bi àireamh na cloinne ann am FtG a' dol am meud. A thaobh FLI tha coltas ann gum bi sinn feumach air sealladh nas fhad-ùiniche (gus am bi leasachaidhean leis an ATQ Gaelic a' toirt buaidh air an t-siostam, mar eisimpleir).</p> <p>Bha àrdachadh anns na h-àireamhan am FtG aig ìre na bun-sgoile eadar: 2018/19 (3,471) agus 2019/20 (3,701) agus ann am FtG aig ìre na h-àrd-sgoile 2018/19 (1,423) agus 2019/20 (1,451). Chaidh na h-àireamhan airson FLI am meud cuideachd: 2018/19 (3,266) agus 2019/20 (3,605).</p>		
	Meudachadh ann an àireamh an luchd-ionnsachaidh inbheach	<p>Obair a' leantainn ann am com-pàirteachas – tha fianais ann gu bheil ùidh ann an ionnsachadh air-loidhne air fàs gu mòr (Learn Gaelic, Duolingo is msaa).</p> <p>Coinneamh fhoirmeil LearnGaelic 26.06.20. Coinneamh-taic airson LearnGaelic 23.06.20</p> <p>Coinneamh fhoirmeil LearnGaelic 7.09.20</p>		

	Meudachadh de Churraicealam FtG aig Tràth-ìre na h-Àrd-sgoile	Lèirsinn againn gum biodh seo na leasachadh leantainneach – a’ togail suas libhrigidh gach seisean. Bidh adhartas air seo a’ crochadh air libhrigeadh èifeachdach ann am planadh / aithriseadh bliadhna. Coinneamh Sgrùdaidh leis an OECD Curriculum Review 2.10 - le BnaG/CnamP/Fèisean nan G agus Comhairle Baile Ghlaschu a’ riochdachadh FtG.		
	Tha plana Gàidhlig air a chur an gnìomh aig gach Àrd-sgoil a tha a’ libhrigeadh FtG/FLI	Tha coltas ann gum bi sinn ag obair le ùghdarrasan ionadail gus adhartas a bharrachd a choileanadh gach seisean. Eisimpleir de dheagh-chleachdadh aig Earra-Ghàidheal ri fhaotainn bhon Stiùiriche Foghlaim. Thòisich sinn còmhraidhean le Earra-Ghàidheal is Bhòid air taisbeanadh aig Fèis Ionnsachaidh na h-Alba 2021. Thog sinn seo aig coinneamhan Adhartas nas Luaithe 12.08.20; Foghlam Alba 15.09; OECD 2.10.20.		
PCC 5 Barrachd dhaoine ag aontachadh leis an abairt “Tha mi air na sgilean Gàidhlig agam a leasachadh” <i>More people agreeing with the statement “I have enhanced my Gaelic skills”</i>	Meudachadh anns an raon de dh’fhiosrachadh staitistigeil airson piseach a thomhas	Bidh fianais ann gun dèan sinn adhartas le seo thairis air a’ bhliadhna		
	80% de dhaoine ag aontachadh ris a’ bharrachd seo	’S e seo fhathast ar targaid agus bidh sinn ag aithris air adhartas tron bhliadhna.		

Cothroman Ùra

Dè na gnìomhan eile a dh’ fhaodadh cuideachadh le adhartas leis an lèirsinn

Le Covid-19 tha e follaiseach gu bheil an dùthaich air fad a’ beachdachadh air dòighean-libhrigidh eadar-dhealaichte airson seirbheisean – a’ gabhail a steach seirbheisean foghlaim. Tha coltas ann gum bi cuid de na h-atharraichean an lùib seo maireannach.

Tha coltas ann gum bi cothroman airson ionnsachaidh air-loidhne a’ fàs – a’ bualadh air cothroman ionnsachaidh, cothroman trèanaidh agus siostaman conaltraidh nas fharsaing is msaa.

Bidh cothroman againn gus dòighean-obrach ùra a chruthachadh gus a bhith cinnteach gu bheil leasachaidhean airson na Gàidhlig co-ionann ri / nas fheàrr na leasachaidhean a’ bualadh air libhrigeadh tron Bheurla.

3. Gum bi barrachd dhaoine ann an Alba taiceil is bàidheil do chànan is cultar na Gàidhlig

PCC	Targaid	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/21
			Dearg/Oraids/Uaine	
PCC 6 A' dèanamh cinnteach gu bheil barrachd àite aig a' Ghàidhlig ann an aithne nàiseanta na h-Alba, aithne-dhùthcha fhosgailte le iomadh taobh is cultar	Thèid ionnsachadh is cleachdadh na Gàidhlig aithneachadh/àbhaisteachadh ann an tòrr de shuidheachaidhean air feadh na dùthcha air fad	Tha na h-àireamhan de dhaoine a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig air-loidhne a' sìor-fhàs. Tha seo a' ciallachadh gu bheil ionnsachadh na Gàidhlig a' fàs ann an Alba agus mar thoradh air sin, thathas an dùil gum bi cleachdadh na Gàidhlig a' fàs nas àbhaistiche cuideachd.		
	Barrachd còmhraidh, ionnsachaidh is com-pàirteachadh le raon farsaing de bhuidhnean ann an Alba.	Tha Bòrd na Gàidhlig a' co-obrachadh le tòrr diofar bhuidhnean air feadh Alba – anns an roinn phoblaich, companaidhean prìobhaideach agus buidhnean anns an roinn shaor-thoileach.		
PCC 7 Barrachd dhaoine ag aontachadh leis an abairt “Tha Gàidhlig cudromach do dh’Alba”	Meudachadh ann an ìrean taic dhan Ghàidhlig” no rudeigin mar sin còrr is 81% - <i>Scottish Social Attitudes Survey</i>)	Thathas an dùil còmhraidhean a chumail ri ScotCen leis an amas ceistean mu dheidhinn na Gàidhlig a chur anns an t-suirbhidh aig a' chiad chothrom.		
	Stuthan a tha ann agus stuthan ùra air an gabhail os làimh gu soirbheachail	Gu ruige seo am-bliadhna, chan eil adhartas air a bhith ann.		
	Barrachd phàrtaidhean poilitigeach a' gealltainn taic ri leasachadh na Gàidhlig	Bidh barrachd fòcais air seo nas fhaide air adhart sa bhliadhna .		

Cothroman Ùra

Dè na gnìomhan eile a dh'fhaodadh cuideachadh le adhartas leis an lèirsinn:

Tha an deasbad mu dheidhinn suidheachadh na Gàidhlig anns na h-Eileanan air a bhith a' cur na Gàidhlig agus na taic a tha a dhìth ann am barrachd fòcais – aig ìre ionadail, aig ìre nàiseanta agus am measg luchd-poilitigs. Cha bhi e fada gus am bi taghadh airson Pàrlamaid na h-Alba ann agus tha cothrom ann, deasbad fosgailte agus onarach a chumail mu dheidhinn na taic poilitigich agus ro-innleachdail a tha a dhìth airson na coimhearsnachdan anns na h-Eileanan agus air a' Ghàidhealtachd a neartachadh. Thug Plana Cànan Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 iomaradh air seo – “Feumaidh sinn spionnadh às ùr a thoirt do choimhearsnachdan

eileanach is dùthchail Gàidhlig gus an òigridh a ghleidheadh is a tharraing.” ’S ann tro seo a thig piseach air cleachdadh na Gàidhlig anns na coimhearsnachdan Eileanach agus tha cothrom ann an-dràsta an teachdaireachd seo a thoirt air adhart gu mòr a-rithist.

4. Gun cùm Bòrd na Gàidhlig air a’ leasachadh nan dòighean-obrach aige

PCC	Targaid	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/21
			Dearg/Oraids/Uaine	
<p>PCC 8</p> <p>Barrachd den luchd-obrach againn ag aontachadh ris a’ bheachd “Tha m’ obair aig Bòrd na Gàidhlig a’ toirt toileachas dhomh agus tha i a’ dèanamh diofar”</p> <p>More of our staff agreeing with the statement “My work at Bòrd na Gàidhlig is fulfilling and makes a difference”</p>	Tha luachan na buidhne againn air fhighe a-steach san dòigh-obrach againn	Tha sinn a’ cleachdadh nan luachan mar phàirt den t-siostam measadh coileanaidh pearsanta, agus aig tòiseach coinneamhan m.e. Dè tha Dol		
	Thathar a’ toirt an trèanaidh is na taice a tha a dhìth dhan luchd-obrach	A bharrachd air a’ cho-labhairt, chùm sinn a’ chiad seisean leasachaidh leth-latha nuair a choimhead sinn air cuspairean eadar-dhealaichte (air am moladh leis an sgioba) agus toraidhean suirbhìdh bhliadhnail an luchd-obrach agus na suirbhìdh sunnd (gach cairteal). Dh’aontaich am Bòrd-stiùiridh gun tèid eòlaiche ‘change management’ a thrusadh gus taic a thoirt dhan bhuidhinn gus barrachd atharrachadh a dhèanamh.		
<p>PCC 9</p> <p>Tha barrachd den luchd-ùidh againn ag aontachadh ris a’</p>	Cliù corporra ciatach le luchd-ùidh air daingneachadh	Tha an siostam a-nise leantainneach gu bheil coinneamhan a’ Bhùird-stiùiridh agus comataidhean air an cumail gu poblach, le fiosrachadh air na meadhanan sòisealta ro làimh; agus pàipearan rim faighinn. Bha an Cathraiche is an Ceannard air beulaibh Comataidh PAPLS far an do bhruidhinn iad air obair Bhòrd na Gàidhlig.		

<p>bheachd “Tha Bòrd na Gàidhlig a’ coileanadh a dhleastanasan gu h-èifeachdach agus tha e a’ cur ris na tha sinn a’ dèanamh”</p> <p>More of our stakeholders agreeing with the statement “Bòrd na Gàidhlig is effective in its role and contributes to what we do”</p>	<p>Cleachdaidhean fallain a thaobh stiùireadh ionmhais is cunnairt gan glèidheadh</p>	<p>Choimhead Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd agus am Bòrd-stiùiridh air a’ chlàr mhì-chinntean ro-innleachdail san Lùnastal agus san t-Sultain.</p> <p>Chaidh in-sgrùdadh a dhèanamh air smachdan ionmhais is solarachaidh s/t 28/09/2020.</p>		
<p>PCC 10 Lùghdaichidh sinn na h-eimiseanan carboin againn gach bliadhna, a’ ruigsinn meidh-neoni (<i>net zero</i>) de dh’eimiseanan cho luath ’s a ghabhas agus ro 2045.</p>	<p>Bun-loidhne de dh’eimiseanan carboin is targaidean lùghdachaidh air bhonn agus gan ruigsinn</p>	<p>Tha an sgioba rianachd ag obair air seo an-dràsta agus seo am fiosrachadh as ùire a th’ againn. ScotRail - 216 bookings, 57,553 mìltean sa bhliadhna agus le eimiseanan CO2 de 3414.09 kg. Loganair - chan urrainn dhaibh an fhiosrachadh sin a thoirt dhuinn aig an àm seo Leis gu bheil Taigh a’ Ghlinne Mhòir dùinte an-dràsta, chan eil e comasach aig an ìre seo fiosrachadh fhaighinn mu dheidhinn siubhal le càraichean.</p>		
	<p>An dòigh-obrach againn mar bhuidheann air atharrachadh gus tighinn gu meidh-neoni ann an eimiseanan cho luath ’s a ghabhas</p>	<p>O thoiseach na bliadhna 20/21, chan eil neach sam bith sa bhuidhinn air a bhith a’ siubhal. Ged nach do thaghadh sinn seo, leis gu bheil na dòighean eile airson coinneamhan a chumail ag obair gu math, bidh sinn gan cumail fiù ’s nuair a bhios e ceadachd dhuinn a bhith a’ siubhal.</p>		

Cothroman Ùra

Dè na gnìomhan eile a dh’fhaodadh cuideachadh le adhartas leis an lèirsinn

Tha obair a’ dol air adhart an-dràsta air plana leasachaidh ùr a bhios a’ dèanamh soilleir na gnìomhan gus barrachd adhartais a dhèanamh sna dòighean obrach againn.